

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директором бібліотеки
Мовчан С.П.

ПОЛОЖЕННЯ

про Електронний архів (академічний Репозиторій - OSACEAeR) Одеської Державної Академії Будівництва та Архітектури

1. Загальні положення та терміни

1.1. Положення про репозиторій (електронний архів) Одеської державної академії будівництва та архітектури (далі - РЕПОЗИТОРІЙ) визначає основні поняття, склад, призначення та завдання і регламентує основні засади організації та управління електронним репозиторієм академії.

1.2. Основні терміни:

- Автор - фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір і якій належать майнові права інтелектуальної власності на нього відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право та суміжні права», іншого закону чи договору.
- Твори - створені авторами у результаті творчої діяльності за особистою ініціативою, на замовлення чи в порядку виконання службових обов'язків: літературно письмові твори - книги, брошури, статті, конспекти лекцій, аналітичні огляди, звіти, презентації тощо; ілюстрації, карти, плани, ескізи і пластичні твори, що стосуються географії, топографії, архітектури або науки; аудіовізуальні твори; твори образотворчого мистецтва; фотографічні твори; інші твори, представлені в електронній (в тому числі цифровій) формі, яку може зчитувати комп'ютер (ст. 433 Цив. кодексу України, ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).
- Репозиторій (електронний архів) - це місце, де зберігаються і підтримуються різні дані. Академічний репозиторій відкритого доступу - мережевий сервіс зі зберігання, систематизації та поширення творів у цифровому вигляді, що надається установою її працівникам та іншим зацікавленим особам.
- Відкритий доступ (ВД) - розміщення у мережі Інтернет матеріалів, доступ до яких дозволений правовласниками. Технічне здійснення доступу всім охочим надається у будь-який час і без обмежень.

- Договір приєднання - договір, умови якого встановлені Академією, і який може бути укладений лише шляхом приєднання автора до договору в цілому. Автор не може запропонувати свої умови договору (п.1 ст.634 Цивільного кодексу України).
- Інтелектуальні права на твір включають виняткове право і особисті немайнові права.
- Особисті немайнові права автора включають право авторства, право на ім'я, право на недоторканність твору, право на обнародування твору.
- Виняткове (виключне) право - це майнове право. Виняткове право може належати одному або декільком фізичним чи юридичним особам (правовласникам). Правовласник може на свій розсуд вирішувати або забороняти іншим особам використання результату інтелектуальної діяльності.

1.3. Репозиторій Одеської державної академії будівництва та архітектури (далі OSACEAeR) - це академічний репозиторій (електронний архів), що накопичує документи наукового та освітнього призначення, створені працівниками будь-якого структурного підрозділу Одеської державної академії будівництва та архітектури та аспірантами академії, а також надає до них постійний безкоштовний повнотекстовий доступ через Інтернет.

1.4. Назва репозиторію OSACEAeR є скороченням повної назви електронного академічного Репозитарію Одеської державної академії будівництва та архітектури англійською мовою (Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture electronic Repository). Адреса репозитарію в Інтернеті: <http://mx.ogasa.org.ua>

1.5. Репозитарій формується та функціонує відповідно з наступними документами:

- Закон України "Про бібліотеки і бібліотечну справу" (№ 32/95-ВР від 27.01.1995);
- Закон України "Про авторське право і суміжні права" (№ 3792-12 від 23.12.1993), що встановлює авторське право на комп'ютерні програми для ЕОМ, електронні видання, бази даних, літературні письмові твори ;
- Закон України "Про Національну програму інформатизації" (№ 74/98-ВР від 04.02.1998) та Закон України "Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 - 2015 роки" (№ 537-V від 09.01.2007), які

визначають стратегію розв'язання проблеми забезпечення інформаційних потреб та інформаційної підтримки соціально-економічної, екологічної, науково-технічної, національно- культурної та іншої діяльності;

- Закон України "Про електронні документи та електронний документообіг" від 22.05.2003 № 851, який поширюється на відносини, що виникають у процесі створення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, використання електронних документів;
- Закон України "Про захист інформації в автоматизованих системах", який встановлює основи регулювання правових відносин щодо захисту інформації в автоматизованих системах за умови дотримання права власності громадян України на інформацію та права доступу до неї (№ 80/94-ВР від 05.07.1994);
- ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 (ГОСТ 7.1-2003, IDT). Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання;

2. Призначення, мета та завдання, функції репозиторію

2.1. Основне призначення OSACEAeR - накопичення, систематизація та зберігання в електронному вигляді інтелектуальних продуктів академічної спільноти, надання відкритого доступу до них засобами Інтернет-технологій, поширення цих матеріалів у середовищі світового науково-освітнього товариства.

2.2. Мета та завдання OSACEAeR:

- Забезпечити місце і спосіб централізованого і довготривалого зберігання в електронному вигляді повних текстів творів.
- Сприяти зростанню популярності академії шляхом представлення його наукової продукції у глобальній мережі. Збільшити цитованість наукових публікацій працівників Одеської державної академії будівництва та архітектури шляхом забезпечення вільного доступу до них за допомогою Інтернету.

2.3. Репозиторій OSACEAeR, орієнтований на науковців, викладачів, аспірантів та студентів, виконує наступні функції:

- навчальну, що спрямована на сприяння навчальному процесу
- наукову, що спрямована на сприяння науково-дослідницькому процесу

- довідково-інформаційну, що спрямована на задоволення інформаційних запитів з різних галузей знань
- поповнення бібліотечного фонду оригінальними електронними документами та електронними копіями друкованих видань та їх збереження.

3. Управління репозиторієм

3.1. Загальне управління OSACEAeR здійснює Координаційна рада з роботи над академічним репозиторієм, до якої входять директор бібліотеки, заступник директора бібліотеки, керівник відділу інформаційного забезпечення, системний адміністратор академії та завідувач відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення.

3.2. Бібліотека академії виступає координатором і основним виконавцем процесу створення репозиторію.

3.3. Технічну та програмну підтримку, працездатність програмних засобів забезпечує відділ інформаційного забезпечення академії та відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення бібліотеки.

3.4. За збереження електронних документів репозиторію відповідає відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення бібліотеки.

3.5. Усі суперечливі питання щодо включення або вилучення документів із репозиторію, коло осіб, які можуть розмішувати свої документи, перелік документів і порядок їх розміщення вирішує адміністрація академії та директор бібліотеки.

4. Склад репозиторію

4.1. Академічний репозиторій OSACEAeR є універсальним за змістом науковим зібранням. Структура академічного репозиторію складається із спільнот (розділів) інститутів, факультетів, продовжуваних видань академії(вісник ОДАБА) у кореневому каталозі. Інститути та факультети розподілені на кафедри. Кожна спільнота має колекції: «Підручники», «Навчальні посібники», «Монографії». По необхідності - за рішенням адміністрації академії та директора бібліотеки можуть створюватись інші спільноти та колекції.

4.2. До репозиторію можуть бути залучені:

- статті, монографії, підручники, навчальні посібники, тематичні збірки, матеріали конференцій;

- наукові публікації працівників Одеської державної академії будівництва та архітектури, здійснені в інших видавництвах, за умови відсутності заборони на їх розміщення в репозиторії з боку видавництв;
- автореферати дисертацій, що захищені працівниками Одеської державної академії будівництва та архітектури

4.3. За видами електронних ресурсів репозиторій не має обмеження. Це можуть бути будь-які електронні текстові дані, електронні числові дані, електронні картографічні дані, електронні зображення (відео, презентації), електронні звукові дані, електронні інтерактивні мультимедіа.

4.4. Хронологічні рамки для репозитарію не встановлюються.

4.5. За рівнем доступності документи в репозиторії мають бути у відкритому доступі.

5. Принципи створення і функціонування репозитарію

5.1. OSACEAeR є веб-орієнтована, кумулятивна та постійна база даних (цифрових копій документів), що визначені однією організацією - академією.

5.2. Репозиторій створюється за допомогою програмного забезпечення відкритого доступу DSpace, розробки Массачусетського технологічного інституту, що підтримує протокол обміну метаданими OAI-PMH (Open Access Initiative Protocol for Metadata Harvesting), дозволяючи тим самим інтегрувати електронний репозиторій у міжнародні реєстри ROAR, OpenDOAR та інші.

5.3. Репозиторій поповнюється документами шляхом передачі електронної версії документу до бібліотеки.

5.4. Роботу автора може розміщувати у репозиторії депозитор-бібліотекар. При цьому автор надає у бібліотеку (відділ інформаційних та комп'ютерних технологій, головний корпус академії) електронну версію роботи в будь-якому форматі, що читається машиною, і набір ключових слів двома або більше мовами: українською, російською, або англійською.

5.5. Підтримуються всі файлові формати, в яких створені ресурси. Однак, рекомендуються для використання певні формати у кожному з видів: Формати, що рекомендуються для застосування, при розміщенні матеріалів до Репозиторію:

- Текст Adobe PDF, Microsoft Word pdf, doc ;

- Презентація Microsoft Powerpoint ppt;
- Таблиці Microsoft Excel xls;
- Зображення JPEG, GIF jpg, gif;
- Аудіо WAV, MP3 wav, mp3;
- Відео MPEG mpeg, mpg, mpe

5.6. Публікації, що передаються у репозиторій, забезпечуються заголовками, прізвищами авторів, анотацією (якщо вона є) мовою оригіналу та ключовими словами українською, російською або англійською мовами.

6. Договір приєднання

6.1. Відкритий доступ не віднімає авторського права. Особисті немайнові права автора не відчужувані і зберігаються за ним незалежно від способу публікації. Виняткове право на твір автор реалізує, добровільно ухвалюючи рішення про представлення своєї публікації в Інтернет і підтверджуючи це у договорі Приєднання в електронному або паперовому вигляді.

6.2. Твір не може бути розміщений у OSACEAeR, якщо він порушує права людини на таємницю її особистого та сімейного життя, завдає шкоду громадському порядку, здоров'ю та моральному стану особистості, містить інформацію, що охороняється державою.

6.3. Підписуючи договір Приєднання, автор передає академії на безкоштовній основі невиняткові права на використання твору:

- на внесення твору у базу даних OSACEAeR;
- на відтворення твору чи його частин у електронній формі, не змінюючи її змісту;
- на використання твору без одержання прибутку та на виготовлення його копій для некомерційного розповсюдження;
- на надання електронних копій твору для відкритого доступу в мережі Інтернет.

6.4. У договорі Приєднання автор підтверджує, що розміщуючи роботу у OSACEAeR він не порушує прав третіх осіб (інших авторів або видавництв).

6.5. Договором Приєднання автор підтверджує, що на момент розміщення твору у OSACEAeR лише йому належать виняткові майнові права на твір, що

вони ні повністю, ні частково нікому не передані (не відчужені), що майнові права на твір ні повністю, ні в частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.

6.6. Автор несе всі види відповідальності перед третіми особами, що заявили свої права на твір, відшкодовує Академії всі витрати, спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав на твір.

6.7. У випадку, коли твір створено у співавторстві, кожний з авторів приймає умови цього договору розміщуючи такий твір в OSACEAeR.

6.8. Автор зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання твору третім особам.

6.9. Договір Приєднання може бути розірваний на вимогу автора, якщо він позбавляється майнових прав на твір, які мав на момент розміщення твору у репозиторії відкритого доступу, а також якщо договір містить інші умови, обтяжливі для автора. Тоді він за допомогою адміністратора вилучає роботу з репозиторію.